

GD Izobraževanje in kultura

Program Vseživljenjsko učenje

COMENIUS ŠOLSKO IZOBRAŽEVANJE

Mobilnost ustvarja priložnosti

EVROPSKE ZGODBE O USPEHU

Izobraževanje in
usposabljanje

Europe Direct je služba za pomoč pri iskanju odgovorov
na vprašanja v zvezi z Evropsko unijo

Brezplačna telefonska številka*:

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Nekateri operaterji mobilne telefonije ne dovoljujejo vzpostavitve zveze s
številkami 00 800 ali pa te klice zaračunavajo.

Veliko dodatnih informacij o Evropski uniji je na voljo na internetu. Dostop je mogoč na
strežniku Europa (<http://europa.eu>).

Kataloški podatki so navedeni na koncu te publikacije.

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti, 2008

ISBN 978-92-79-07771-5

© Evropske skupnosti, 2008

Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira.

Printed in Belgium

TISKANO NA BELEM PAPIRJU, KI NE VSEBUJE KLORA

Comenius – šolsko izobraževanje na pohodu

Šole, učitelji in učenci v Evropi so pred vrsto novih izzivov. Šole imajo nalogo, da mladim pomagajo razviti vse potrebne spretnosti za osebni razvoj, prihodnjo zaposlitev in aktivno državljanstvo. Že res, da je bila to naloga šole že od nekdaj, toda spretnosti, ki jih mladi potrebujejo za nadaljnje življenje, se spreminjajo. Znotraj Evrope in njenih globaliziranih gospodarstev postajajo vse pomembnejši znanje tujih jezikov in medkulturne spretnosti. Poznavanje informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT) je za vsakogar postala še ena nedvomno ključna spretnost in njihova uporaba v učilnicah se temu ustrezno vse bolj razvija.

Šolajoča mladina odseva potek migracij, spremenjene družinske razmere in zelo raznolike potrebe po izobraževanju in usposabljanju. Spremenila se je vloga učitelja: danes je njihova naloga, da organizirajo in spremljajo učne procese in ne da zgolj posredujejo golo znanje.

Novembra 2007 so evropski ministri za izobraževanje sklenili, da je v Evropi treba zagotoviti visokokakovostno izobraževanje učiteljev, in sprejeli vrsto skupnih načel o tem, kako bi to dosegli. V njih je bil med drugim poudarek na programih mobilnosti za učitelje, bodoče učitelje in izobraževalce učiteljev, ki so oblikovani tako, da močno vplivajo na njihov poklicni razvoj. Mobilnost krepi razumevanje kulturnih razlik in osveščenost o evropski razsežnosti poučevanja. Podpira učitelje v učnih procesih in spodbuja njihov poklicni razvoj.

Niso zgolj učitelji tisti, ki se „udeležujejo mobilnosti zato, da bi se učili“. Spoznavanje vrstnikov iz drugih držav je v pomoč mladim pri krepitvi njihovih medkulturnih in jezikovnih spretnosti. Izmenjave učencev in bivanje na tujem razširi njihova obzorja in pogled na šolo, na vsakdanje življenje v Evropi in na pestrost evropskih kultur. Raziskave kažejo, da mednarodno in evropsko sodelovanje spodbuja učence k temu, da se učijo tujih jezikov, ob tem pa povečuje njihovo strpnost do drugih kultur in do manjšin v lastni državi.

Program Vseživljenjsko učenje in njegova podpora mobilnosti nudita učencem, dijakom, študentom, odraslim, strokovnim delavcem, profesorjem in učiteljem na vseh stopnjah izobraževanja enkratno priložnost za izobraževanje, usposabljanje in delo v drugi državi. Kot to velja za program Comenius, so dejavnosti mobilnosti pomembna prednostna naloga tudi ostalih treh sektorskih programov v okviru programa Vseživljenjsko učenje – programov Erasmus, Leonardo da Vinci in Grundtvig.

V tej brošuri so zbrani primeri uspešnih pobud, ki so bili sofinancirani v okviru programa Comenius. Vse so ustvarile nove priložnosti za učenje s pomočjo preseganja meja. Evropske državljanke bi rad pozval, naj sledijo njihovem zgledu. Naj mobilnost ustvarja priložnosti!

Ján Figel'

*Član Evropske komisije,
odgovoren za izobraževanje,
usposabljanje, kulturo in
mladino*

A handwritten signature in black ink that reads "Jan Figel'". The signature is written in a cursive, flowing style.

Vsebina

1 | Comenius – šolsko izobraževanje na pohodu

4 | Mobilnost v programu Comenius

Dvostransko šolsko partnerstvo

6 | Sporazumevajmo se v Evropi

7 | Kamnoseška umetnost v Evropi od gotike do sodobne umetnosti

8 | Ko pesmi združujejo ...

9 | Veselje do ustvarjanja glasbe ... z glasbilom na daljinsko upravljanje

10 | CM-SK-IC Skupna revija SK-IC

11 | Spoznavanje rastlin in drug drugega

12 | Gledališče kot učno orodje, ki povezuje evropske narode

13 | Svet čudes – naši gozdovi

Comenius asistenti

14 | ga. Petra Kežman

15 | g. Tomasz Wasik

16 | ga. Monika Emrichova

17 | ga. Alessandra Perilonghi

Stalno strokovno spopolnjevanje

18 | DidacTIClang

19 | Skupinska dinamika in socialne spretnosti v razredu

20 | CIRCE – Usposabljanje za pouk klasičnih predmetov in IKT

21 | Hands-on-Science/Robotika v šolah

22 | CHAIN – Kulturna dediščina in IKT

23 | MUSE – Izobraževanje v kombiniranih oddelkih

24 | MODE – Mobilnost in evropska dimenzija

25 | EMAN – Evropska mreža za mobilnost diplomantov

26 | Nova dogodivščina – Comenius individualna mobilnost dijakov

27 | Opis programa Comenius

Mobilnost v programu Comenius

4 |

Program Comenius že več kot deset let podpira sodelovanje in mobilnost na področju šolskega izobraževanja v Evropi.

- V okviru Comenius šolskih partnerstev šole iz različnih evropskih držav sodelujejo v skupnih projektih, učenci in dijaki pa se srečujejo na projektnih sestankih, obiskih in izmenjavah. Samo v letu 2006 je bilo v približno 3000 šolskih partnerstev vključenih 12430 šol. V okviru teh projektov je imelo približno 90000 učencev in učiteljev priložnost, da obiše partnerske šole. Od tega se je 21100 učencev udeležilo izmenja-

ve učencev in preživelo dva tedna na partnerski šoli, kjer so izkusili, kakšen je vsakdanjik na šoli v tujini.

- Poleg tega se je v letu 2006 več kot 8500 učiteljev in drugega učnega osebja udeležilo stalnega strokovnega spopolnjevanja v drugi evropski državi. To je bil bodisi tečaj spopolnjevanja, strokovna praksa v izobraževalni ustanovi v tujini ali „job shadowing“, neposredno učenje od kolega v drugi evropski državi, ki uporablja inovativne pedagoške ali druge tehnike pri svojem vsakdanjem delu.

- Prav tako je v letu 2006 1400 bodočih učiteljev prejelo štipendijo za večmesečno bivanje na šoli gostiteljici v drugi evropski državi. Pridobili so neposredne izkušnje iz poučevanja, izboljšali pa so tudi svoje poznavanje šolskega sistema države gostiteljice in znanje tujega jezika. Koristi je imela tudi šola gostiteljica: asistenti so z učenci izvajali projekte, jih seznanjali s svojo državo in jih učili svoj materni jezik – ki je bil pogosto eden tistih, ki jih sicer na šoli ne poučujejo.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Št. šol, ki sodelujejo v Comenius šolskih partnerstvih	10 231	10 097	10 178	10 654	11 279	12 430
od teh: šole, vključene v dvostranska partnerstva	845	907	959	855	926	1075
Št. štipendij za stalno strokovno spopolnjevanje	6 343	6 602	6 709	7 920	7 883	8 524
Št. štipendij za Comenius asistente	854	977	1 025	1 104	1 308	1 417

S tem, ko se vedno več šol, učiteljev in učencev v svojem vsakodnevnem delu v šoli srečuje z Evropo, se ob-

zorja šolskega izobraževanja širijo in mladim omogočajo postati dejavni evropski državljani.

Izmenjave učencev v Evropi – obisk prijateljev in izkušnja vsakdanjika na šoli v tujini

Med Comenius šolskimi partnerstvi so posebna vrsta sodelovanja tako imenovana dvostranska partnerstva. V tovrstnem partnerstvu sodelujeta le dve šoli iz dveh držav. Njihovo sodelovanje temelji na učenju tujih jezikov, vključuje pa tudi medsebojno izmenjavo učencev. Vsebine partnerskih projektov se lahko zelo razlikujejo med sabo in primeri, opisani v tej brošuri, pričajo o raznolikosti dejav-

nosti in zamisli. Skupna značilnost vseh dvostranskih partnerstev je, da se učenci seznanijo s tujim jezikom, ki se ga sicer v šoli ne učijo. Veliko učencev sklene dolgotrajna prijateljstva z učenci partnerskih šol – dopisujejo si med seboj prek elektronske pošte in se obiskujejo tudi po koncu projekta. Imajo priložnost za povezovanje z mladimi iz drugih držav in za učinkovito sporazumevanje v jeziku, ki

ni njihov materni jezik. Mnogi učitelji nenehno zatrjujejo, da se med udeleževanjem v okviru skupnega evropskega projekta okrepi samozavest in izboljšajo socialne veščine učencev.

Učitelji se ne prenehajo učiti! – Stalno strokovno spopolnjevanje zaposlenih v šolskem izobraževanju

Udeležba na spopolnjevanju v drugi evropski državi morda zveni kot prijeten „izlet“ v tujino, dejansko pa je precej več kot to. Poučevanje v tujem jeziku, izmenjava pogledov in izkušenj s kolegi iz drugih evropskih držav ter seznanjanje z novimi metodami poučevanja in pristopi je zahtevna, a tudi zelo koristna izkušnja. Od spopolnjevanja nima koristi le posamezen učitelj ali učiteljica, spremeni lahko tudi potek vsakdanjega življenja na šoli. Enotedenski tečaj spopolnjevanja, ki prinese s seboj posredovanje novih znanj med kolegi, vpeljava novih načinov dela in ohranjanje stikov z učitelji iz drugih držav, pa je lahko za posameznika tudi začetek precej ambicioznejše evropske pustolovščine

Da bi omogočili evropsko stalno strokovno spopolnjevanje za učitelje in drugo učno osebje, je treba najprej pripraviti programe zanj. To je naloga številnih Comenius večstranskih projektov ali mrež. Ta brošura predstavlja več uspešnih programov stalnega strokovnega spopolnjevanja, ki so nastali kot Comenius projekti. Partnerji projekta iz različnih evropskih držav oblikujejo učna gradiva in programe spopolnjevanja za učno osebje na podlagi analiz trenutnih tokov in potreb na področju evropskega šolskega izobraževanja. Programe vključijo v evropsko podatkovno bazo stalnih strokovnih spopolnjenj ki je na voljo prek <http://ec.europa.eu/education/trainingdatabase/>. Vsi, ki

jih programi zanimajo, lahko zaprosijo za sofinanciranje, ki pokriva stroške spopolnjevanja, potne stroške in dnevnice. Ta finančna pomoč omogoči udeležencem iz različnih držav, da se udeležijo spopolnjenj. Njihove povratne informacije predstavljajo dragocen vpogled v uspešnost le-teh.

5

Kako čim bolje izkoristiti izkušnjo spopolnjevanja?

Dva projekta, predstavljena v tej brošuri, pravzaprav nista programa spopolnjevanja, ampak sta skušala udeležencem pomagati, da svojo evropsko učno izkušnjo čim bolje izkoristijo. Kako se pripraviti na strokovno

spopolnjevanje v drugi državi? Kako navezati koristne stike s kolegi iz tujine in kako jih vzdrževati? Kako razširjati svoje znanje med kolegi? Tako projekt EMAN (Evropska mreža za mobilnost diplomantov – European Mobility

Alumni Network) kot projekt MODE (Mobilnost in evropska dimenzija – Mobility and European Dimension) posredujeta koristne namige, ki temeljijo na izkušnjah številnih nekdanjih udeležencev.

Mobilnost od samega začetka

Študenti – bodoči učitelji poznajo šolski sistem v svoji državi. Še nedavno so bili dijaki in morda so že opravili pedagoško prakso na šoli. A zakaj ne bi spoznali širšega evropskega pogleda na poučevanje prav na začetku svoje učiteljske poti? In zakaj ne bi v šolo v tujini vnesli kančka Evrope? To je bila osnovna zamisel, ki je privedla k uvedbi sheme Comenius asistentov.

Comenius asistenti preživijo tri do deset mesecev na šoli gostiteljici. Pomagajo pri pouku v razredu, izvajajo lokalne projekte, delajo z manjšimi skupinami učencev in pogosto vodijo ure pouka svojega maternega jezika. Veliko jih je v pomoč šoli gostiteljici pri načrtovanju ali izvajanju mednarodnih in evropskih projektov sodelovanja. Raziskava iz leta 2004

je pokazala, da asistent med opravljanjem svoje prakse dela z več kot 200 učenci – torej 200 učencev izve več o državi asistenta, se nauči nekaj besed v njegovem maternem jeziku in se z njim pogovarja v tujem jeziku. V šolah po vsej Evropi deluje 1400 asistentov in ta akcija ima pozitivne učinke na približno 300 000 učencev.

Sporazumevajmo se v Evropi

6 | **Za ta projekt so učenci z dveh šol za gluhe uredili pet številk revije v angleščini. Učenci so se ukvarjali z najrazličnejšimi dejavnostmi, povezanimi z izdajanjem revije, da bi izboljšali svoje pisno izražanje v angleščini in splošne sporazumevalne spretnosti. Na obiskih so se naučili uporabljati in poučevati slovaški in litovski znakovni jezik in se hkrati med seboj spoznavali.**

Med urejanjem revije so se morali učenci naučiti veliko novega in opraviti številne naloge. Morali so izbrati teme, poiskati informacije, napisati prispevke, jih prevesti v angleščino in jih urediti. Večino dela – vključno s prenosom gradiva, skeniranjem, uporabo Microsoft Worda in obdelavo fotografij – je bilo opravljenega s pomočjo računalnikov. Pet izdanih številk revije je vsebovalo informacije o učencih, njihovih šolah, mestih, državah, skupnostih gluhih in samemu projektu.

V obeh državah je med izmenjavo potekalo veliko dogodkov, učenci so se udeležili pouka biologije, kemije, zgodovine, angleščine, litovščine, geografije, tehnike in umetnosti. Te učne ure so bile lepa priložnost za učence,

da pridobijo nova znanja, se poučijo o običajih in tradicijah druge države in se spoznavajo z znakovnim jezikom, ki ga uporabljajo njihovi partnerji v izmenjavi.

Učenci so pripravili športna tekmovanja, med družabnimi dogodki pa so bile tudi zabave s pantomimo. Starši gostitelji so pripravili nacionalne jedi v čast svojih gostov. Učenci so imeli priložnost obiskati tudi znamenitosti, denimo bližnja mesta in narodne parke, da so izvedeli več o lokalnem okolju, kulturi in tradiciji.

Za slušno prizadete učence sta bili izmenjavi edinstvena priložnost. Izboljšale so se njihove osnovne socialne spretnosti hkrati z motiviranostjo za učenje tujih jezikov – kar je med gluhih in naglušnih učenci redkost. Učenci so se spoprijateljili s sebi enakimi, kar je povečalo njihovo samozavest, saj so spoznali, da lahko tudi osebe s posebnimi potrebami prispevajo k tinskemu delu in se udeležujejo mednarodnih projektov. Med izmenjavama so si udeleženci izmenjevali izkušnje z izdajanjem revij in se sporazumevali med sabo v znakovnem jeziku in pisni angleščini. Zbrali so tudi vsebine in izdelalizo zgoščenko in DVD.

Dvostransko šolsko partnerstvo: Let's communicate in Europe

NOSILEC PROJEKTA
IZOBRAŽEVALNO SREDIŠČE
ZA GLUHE IN NAGLUŠNE
OBČINE KAUNAS
LITVA

KONTAKTNI PODATKI
Uosio str. 7
LT-50145 Kaunas
E-naslov:
neprigir@nim.kaunas.lm.lt

PARTNERSKA ŠOLA
SOU pre sluchovo postihnutú
mládež Prešov
Duklianska 1
080 01 Prešov
Slovaška
E-naslov:
sousppo@sousppo.sk

SPLETNA STRAN
<http://www.nim.kaunas.lm.lt>

Kamnoseška umetnost v Evropi od gotike do sodobne umetnosti

V okviru tega projekta sta dve skupini dijakov kamnoseške smeri obrusili svoje kamnoseške spretnosti v skupnem delu na gotskem portalu. Dijaki so izboljšali znanje tujega jezika in računalniške spretnosti med sodelovanjem prek spleta in v delavnicah. Ob tem so se učili o drugih kulturah, kar je povečalo njihovo strpnost in odprtost.

Vrhunec projekta je bil izdelava gotskega portala v Gdanku. Dijaki so izdelali tudi tehnični slovar s področja kamnoseštva v francoščini, angleščini in poljščini ter zbirko napotkov o gradnji za učitelje in dijake v francoščini in angleščini. Dve spletni strani sta objavili reportaže o obeh izmenjavah in dokumentirali izjemne dosežke dijakov.

V pripravi so dijaki spoznavali kulturo, zgodovino in jezik partnerske države. Med sabo so si dopisovali v angleščini, oblikovali spletno stran in začeli urejati tehnični slovar, ki jim je olajšal sporazumevanje na prvem srečanju v Franciji.

Med prvo izmenjavo so bili francoski dijaki v vlogi mentorja, ko so nadzorovali uvajanje v kamnoseštvo in oblikovali nekaj elementov portala. Dijaki so skupaj

sprejemali odločitve o časovnih rokih, vrstah kamna in potrebnem orodju. Prvi obisk je bil namenjen tudi spoznavanju bogate kulturne, arhitekturne in zgodovinske dediščine regije.

Francoski dijaki so dela na portalu zaključili med obiskom Poljske. Gostitelji so pripravili obisk zgodovinskih in arhitekturnih znamenitosti ter nadaljevali delo s slovarjem, ki je bil skupaj s spletno stranjo končan pred koncem šolskega leta.

Ta dvostranski projekt je bil posebej izjemen zato, ker je večina dijakov izhajala iz družbenih okolij, ki bi jim sicer običajno potovanje. Nekateri dijaki so v preteklosti že imeli težave z mladoletnim prestopništvom ali pa so te še trajale. Za številne dijake je bil program edinstvena priložnost za pot v tujino ter spoznavanje drugih narodov in kultur.

Večina udeležencev je svoje prijatelje pristrčno sprejela in si dopisovala z njimi po elektronski pošti še pred izmenjavami, kar je učitelje presenetilo. Eden izmed posebej nadarjenih poljskih dijakov je po zaključnih izpitih celo nadaljeval šolanje na francoski šoli.

NOSILEC PROJEKTA

PAŃSTWOWE SZKOŁY
BUDOWNICTWA IM.
PROF. MARIANA OSIŃSKIEGO
W GDAŃSKU
POLJSKA

KONTAKTNI PODATKI

Maria Śliwińska –
učiteljica, koordinatorka
Andrzej Jachnik – ravnatelj
Tel.: +48 58 341 64 61
Al. Grunwaldzka 238
PL-80-266 Gdańsk

PARTNERSKA ŠOLA

Lycée des Métiers du Bâtiment
23500 Felletin
Route d'Aubusson
Sandrine Chane
Tel.: +33 555 83 46 00
Francija

SPLETNI STRANI

<http://www.psb.neostrada.pl/>
<http://www.lmb-felletin.ac-limoges.fr/voyagepole-gne200/index.html>

Dvostransko šolsko partnerstvo: Stonemasonry art in Europe from Gothic to contemporary

Ko pesmi združujejo ...

8 | **V okviru tega projekta so dijaki besedila pesmi prevedli v jezik svojih partnerjev, nato pa jih vadili za skupne nastope. Njihov cilj je bil v okviru vsake izmenjave odpeti celotni repertoar pred tremi različnimi občinstvi – dijaki s šole gostiteljice in njihovimi starši, osebjem veleposlaništva ter predstavniki mestne občine in odbora za izobraževanje.**

Latvijski in češki udeleženci tega edinstvenega projekta so izbrali vrsto pesmi, ki so jih nato skupaj prevedli v materni jezik in v nemščino. Na šolah so sprejemali prostovoljce za ta projekt, nato pa med njih v skladu s kooperativnim pristopom razdelili naloge glede na to, v čem se je kateri izmed njih odlikoval. Prevajalci so tako pesmi prevedli in sestavili ustrezen slovarček, umetniki so jih ilustrirali in oblikovali logotip projekta, oblikovalci pa so poskrbeli za spletne strani. Pevci v skupini so se naučili tako lastnih pesmi kot pesmi partnerske šole in jih vadili za nastop.

Koncerti, izvedeni v okviru obeh izmenjav, so bili izjemno uspešni. Dveh izmed njih sta se udeležila tudi pristojna veleposlanika, vsi pa so bili medijsko dobro pokriti. Prireditve so napovedovali plakati, ki so jih oblikovali dijaki, skupini pa sta sestavili tudi koledar prireditev. Na sklepnem koncertu so bili navzoči časopisni novinarji, posnele pa so ga tudi regionalne televizijske postaje. V studiu so tonski mojstri obdelali posnetke in dodali nekaj novih pesmi.

Po izmenjavah sta izšla zgoščenka in DVD, ki ju zdaj uporabljajo učitelji glasbe v šolah. Objavljena je bila tudi knjižica z vsemi pesmimi. Projekt je bil predstavljen na obeh šolah in dijaki so dobili izvode pesmaric, zgoščenk in DVD-jev. Čeprav je projekt zaključen, dijaki še vedno radi prevajajo pesmi iz različnih jezikov.

Ovrednotenje je potrdilo, da je projekt spodbudil dijake k učenju tujih jezikov. Medsebojni stiki dijakov med pripravo in izvedbo nastopov so razširili tudi njihovo znanje o kulturi partnerske države. To je nadalje poglobilo njihovo evropsko razmišljanje in okrepilo medevropske odnose. Izmenjava razredov je izboljšala tudi socialne in računalniške spretnosti dijakov, hkrati pa okrepila njihovo motiviranost in samozavest.

Dvostransko šolsko partnerstvo: ... As the Songs Unite

NOSILEC PROJEKTA
VENTSPILS 1. ĢIMNĀZIJA
LATVIJA

KONTAKTNI PODATKI
Pārsla Kopmane
Ventspils 1.ģimnāzija
LV-3601 Ventspils
E-naslov:
parsla19@navigator.lv

PARTNERSKA ŠOLA
Gymnázium, Blansko
Seifertova 13
67801 Blansko
Češka

SPLETNI STRANI
<http://gym.ventspils.lv/~projektsz/index.htm>
<http://socrates-lotyssko.wz.cz/>

Veselite se do ustvarjanja glasbe ... z glasbilom na daljinsko upravljanje

Ta projekt je imel dva cilja: belgijski študentje so nameravali izdelati orgle, s katerimi se lahko upravlja prek svetovnega spleta, nato pa o tem razpravljati z dijaki s partnerske šole v več jezikih. V okviru dvostranskega projekta sta bila uspešno izvedena oba cilja.

Preden je kdo od dijakov v izmenjavi lahko priskrbel tehnična navodila ali se poglobil vanje, so morali udeleženci prevesti ves besednjak s tega področja. Izdelali so spletni tehnični slovar v nizozemskem, španskem in angleškem jeziku. Spletni priročnik je vključeval strokovne izraze s področij glasbe, mehanike, elektronike in fizike. Slovar je napisan v programskem jeziku PHP in se povezuje s podatkovno zbirko MySQL. Belgijski dijaki so presenetili svoje učitelje, ko so programa predlagali sami.

Samozavest in neodvisnost belgijskih udeležencev sta se povečali, ko so naredili načrte za orgle in jih izdelali. Dijaki so se naučili tudi vodstvenih spretnosti in postali mentorji tako dijakom španske partnerske šole kot svojim sošolcem, ko so razpravljali o načrtih, izdelali orgle in pojasnjevali projekt. Vsi udeleženci so se o tehnični plati projekta naučili precej več, kot bi se pri klasičnem frontalnem pouku. Ta izkušnja vzajemnega učenja jim je pomagala tudi pri razvijanju socialnih spretnosti.

Še ena pomembna prvina projekta je bila večjezična spletna stran (<http://orgel.vti-torhout.be>). Dijaki so prek nje pojasnjevali, kdo so in kakšni so njihovi cilji. Dokumentirali so tudi celotni postopek načrtovanja in izdelave orgel ter svoje izkušnje v Španiji in Belgiji. Na spletni strani najdete slovar, foto album in medijske prispevke o projektu.

V okviru izmenjav sta šoli pripravili kulturne dejavnosti, ogleda mest in iskanje zakladov. Delavnice, pouk in predstavitve v angleščini, ki so jih izvedli dijaki gostitelji, so še poglobili jezikovno znanje udeležencev. Bivanje pri družinah gostiteljicah je obema skupinama dijakov omogočilo resničen vpogled v kulturno okolje partnerske šole.

Dvostransko šolsko partnerstvo: The joy of making music with a self-acting music machine

NOSILEC PROJEKTA
VTI TORHOUT
BELGIJA

KONTAKTNI PODATKI
Miranda De Laere
Dirk Verhaeghe
Joke Boeyden
Papebrugstraat 8A
B-8820 Torhout

E-naslov:
miranda.delaere@sint-rembert.be
dirkverhaeghe@hotmail.com
joke.boeyden@sint-rembert.be

PARTNERSKA ŠOLA
I.E.S. „Urbano Lugris“,
Avda. De Arteixo 128
15007 A Coruña
Španija

SPLETNA STRAN
<http://orgel.vti-torhout.be/>

CM-SK-IC Skupna revija SK-IC

10

Cilj tega projekta je bil izboljšati znanje tujih jezikov in podjetniške sposobnosti dijakov ter izpopolniti medsebojno poznavanje kultur. Dosežen je bil s pomočjo virtualnega sporazumevanja, dveh izmenjav in izdelave barvne, trijezične revije v angleškem, islandskem in slovaškem jeziku.

Izdati potrošniško revijo ni enostavna stvar. Da je revija Icevakia lahko izšla, so dijaki in učitelji pogosto komunicirali s pomočjo e-pošte, spletnih klepetalnic, forumov, spletne kamere in spletnih skupnosti, kot je MySpace. Sporazumevanje je bilo še posebej pomembno pri pripravi izmenjav in delu na skupni reviji. Stalni medsebojni stiki, ki so spremljali izmenjavi, so bili ključni dejavnik za razvijanje jezikovnih spretnosti udeležencev.

Izmenjavi sta bili pripravljene tako, da so bili dijaki kar najbolj izpostavljeni kulturi in zgodovini partnerske države. Med številnimi skrbno pripravljenimi ekskurzijami so bili dijaki nenehno v tesnih stikih. Na islandski šoli so izvedli tudi delavnice, na katerih so slovaški dijaki izvedeli več o posameznih poklicnih smereh, ki jih šola ponuja. Dijaki so predstavili svojo kulturo in jezik tudi tistim učiteljem in dijakom na partnerski šoli, ki niso sodelovali v izmenjavi.

Bivanje na domu družin gostiteljic je bilo ključno za izmenjavo in je dijakom omogočilo vpogled v kulturo in običaje države gostiteljice.

V času izmenjav je bilo vsak dan na spletno stran: www.idnskolinn.info naloženih na ducate fotografij, ki dokumentirajo projekt. To je omogočilo dijakom, ki se niso udeležili izmenjav, ter učiteljem in družinam sodelujočih dijakov izkušnjo projekta iz prve roke. Tako spletna stran kot revija se še vedno uporabljata kot učni orodji.

Po izmenjavah so dijaki svoje izkušnje opisali v člankih. Napisani so bili v maternem jeziku, nato pa s pomočjo učiteljev prevedeni v angleščino in v jezik partnerske države.

Icevakia je kar najbolj otipljiv dokaz uspeha tega dvostranskega projekta. To je že sama po sebi impresivna revija in v obeh državah so jo po natisu razgrabili. Objavljena je bila tudi na spletni strani v formatu pdf in je še na voljo za prenos prek spletne strani: www.idnskolinn.info/icevakia.pdf.

Dvostransko šolsko partnerstvo: CM-SK-IC Common Magazine SK-IC

NOSILEC PROJEKTA
IDNSKÓLINN Í HAFNARFIRÐI –
TEHNIČNI CENTER
HAFNARFJÓRÐUR
ISLANDIJA

KONTAKTNI PODATKI
J. Bryndís Helgadóttir
E-naslov: bryndis.helgadottir@idnskolinn.is

PARTNERSKA ŠOLA
Srednja zdravstvena šola
Presov
Slovaška

SPLETNA STRAN
<http://www.idnskolinn.info/>

Spoznavanje rastlin in drug drugega

Osnovni namen projekta je bil povečati osveščenost dijakov o varstvu okolja in vprašanjih, povezanih z izkoriščanjem naravnega okolja. S pomočjo medpredmetnega pristopa so dijaki ustvarili trijezični herbarij izbranih rastlin. Projekt je udeležencem omogočil, da so uporabljali angleški jezik kot osnovno obliko sporazumevanja.

V okviru projekta so dijaki preučevali divje rastline, obiskali narodne parke in botanične vrtove, se udeleževali delavnic v znanstvenih in izobraževalnih ustanovah, se učili razvrščati rastline in spoznavali uporabo tistih rastlin, ki so jih izbrali za svoj herbarij. Projekt je povečal strokovno znanje in praktične spretnosti dijakov, prispeval k učenju osnov tujega jezika drugih udeležencev in osvežil njihovo znanje angleščine kot tujega jezika. Dijaki so izboljšali svoje računalniške spretnosti z uporabo najnovejših informacijsko-komunikacijskih tehnologij pri načrtovanju, pripravljanju, izvajanju in vrednotenju svojega dela. Projekt so tudi dokumentirali s pomočjo digitalne fotografije, predstavitev na zgoščenki, videoposnetkov in spletne strani projekta.

Med izmenjavami so dijaki in učitelji s Poljske in iz Italije izkusili evropsko sodelovanje iz prve roke. Udeleženci so ustvarjali v skupinah in morali pri sodelovanju in izvajanju predpisanih nalog uporabljati znanje tujih jezikov. Osebni stiki so jim omogočili, da vzpostavijo tesne, trajne odnose z dijaki iz tujine. To je izboljšalo njihove socialne spretnosti, jim okrepilo samozavest, prispevalo k oblikovanju medkulturnega razumevanja in povečalo njihovo samostojnost pri učenju.

Toda izvesti izmenjavi ni bila lahka naloga. Italijanska šola je med pripravami na potovanje v Wrocław naletela na težave. Nekateri starši so oklevali, ali naj svoje otroke pustijo v tujino, in štirim dijakom, ki so aktivno sodelovali pri pripravah na izmenjavo, na koncu ni bilo dovoljeno, da bi odpotovali na Poljsko. Ko so se drugi dijaki vrnili, je bilo tem staršem seveda žal. Dijaki so o potovanju pripovedovali s takim navdušenjem, da so tudi najbolj omahljivi starši spremenili svoje mnenje o projektu. Obe šoli se zdaj kar utapljata v prošnjah staršev in dijakov, ki bi želeli biti vključeni v nadaljnje partnerske projekte v programu Comenius.

11

Dvostransko šolsko partnerstvo: Officinal herbs and their benefits for health

NOSILEC PROJEKTA
GIMNAZIJUM NR 18 IM.
ARMII KRAJOWEJ
POLJSKA

KONTAKTNI PODATKI
Joanna Stefańska
ul. Kłodnicka 36
PL-54-207 Wrocław
E-naslov: asiastefa@poczta.fm

PARTNERSKA ŠOLA
Liceo Scientifico
Scipione Valentini
Castrolibero (Cosenza)
Italija

SPLETNA STRAN
[http://](http://www.gim18-wroc.neostrada.pl)
www.gim18-wroc.neostrada.pl

Gledališče kot učno orodje, ki povezuje evropske narode

12

Da bi lahko uspešno pisali in izvajali dramska dela v tujem jeziku, je treba ta jezik izjemno dobro obvladati. Ta ambiciozni dvostranski izobraževalni projekt je šel še korak dlje z vpetostjo večjezičnega vidika, z vključitvijo dijakov z vedenjskimi motnjami ter implementacijo na dveh različnih evropskih šol.

Osnovni cilj te izmenjave je bil izvedba različnih gledaliških iger pred številnim občinstvom. To pomeni, da so morali dijaki ne le vaditi za predstave, temveč zanje tudi oblikovati letake in plakate. Dijaki so igre napisali sami – in sicer češke in francoske dele ločeno, preden so začeli z vajami in predstavami celotnega ansambla. V duhu izmenjave so francoski dijaki izvedli dele v češčini, njihovi češki prijatelji pa se so potrudili z vlogami v francoščini. Francoski dijaki so pred tem opravili intenzivni tečaj češčine, za pomoč pri izgovorjavi pa so se lahko obrnili na češke partnerje.

Obe izmenjavi sta vključevali tudi obiske naravnih, gospodarskih in kulturnih znamenitosti. Med obiskom Francozov na Češkem so bili češki dijaki njihovi prevajalci in vodiči, kar jih je še bolj spodbudilo k izboljšanju jezikovnega znanja. Prireditve so popestrile tudi tradicionalne jedi. Ob teh večerih so dijaki izvedli ljudske plesne ter predstavili lokalne običaje in tradicije. Za svoje goste so pripravili tudi kvize.

Dijaki so medsebojno komunicirali že pred izmenjavami, zbuvali zanimanje drug drugega za svoji državi in se spodbujali za priprave na to, da bodo tako gosti kot gostitelji. Uspešne gledališke predstave so dijakom z vedenjskimi motnjami pomagale osredotočiti se na uspeh. Vsi dijaki v izmenjavi so se naučili pomena strpnosti in občutili vključenost v skupino. Program je krepil evropskega duha, saj je predstavljal zgled sodelovanja različnih kultur in šol. Ob tem so dijaki spoznavali tudi ustvarjalnost, skupno pobudo, radost, uspeh in neuspeh, odgovornost in vključenost.

Projekt je izboljšal sposobnost udeležencev sporazumevati se s pomočjo novih tehnologij. Izjemno so napredovali tudi v znanju tujega jezika. Češka šola je prejela številna priznanja in nekaj dijakov, ki se je udeležilo izmenjav, je opravilo tudi izpit iz francoščine kot tujega jezika Diplôme Approfondi de Langue Française ali DALF.

Dvostransko šolsko partnerstvo: Theatre as a pedagogical means and connecting European nations

NOSILEC PROJEKTA
GYMNÁZIUM BOŽENY NĚMCOVÉ
ČEŠKA

KONTAKTNI PODATKI

Ivana Šubrtová
Pospíšilova tř. 324
CZ-Hradec Králové 3
E-naslov: subrtova@gybon.cz

PARTNERSKA ŠOLA

Collège Daniel Argote Orthez
E-naslov:
Nicole.delapparent@wanadoo.fr
Francija

SPLETNA STRAN

<http://www.gybon.cz/>

Svet čudes – naši gozdovi

13

Namen tega dvostranskega projekta je bil pomagati dijakom na Finskem in v Avstriji pri spoznavanju pomena gozdov ob odkrivanju podobnosti in razlik med gozdovi ene in druge države. Projekt je pomagal razvijati tudi socialne spretnosti in jezikovno znanje dijakov ter okrepiti njihovo osveščenost o Evropi.

Ker obe šoli ležita sredi gozdnate pokrajine v različnih zemljepisnih širinah, je bil projekt osredotočen na delo na terenu in dejavnosti, ki so dijake seznanile z različnimi značilnostmi in lastnosti gozdov severne in srednje Evrope.

V okviru obeh izmenjav so dijaki raziskovali gozdove, sodelovali v skupnih dejavnostih, povezanih s tem okoljem, in se udeleževali družabnega programa, ki je vključeval tudi starše gostitelje. Projekt je dijake uvajal v inovativne načine učenja, izboljšal njihovo večjezično ozaveščenost in jim omogočil, da so izvedeli več drug o drugem. Med dejavnostmi je bilo tudi oblikovanje logotipa in zbiranje zgodb. Dijaki so izdelovali lesoreze in ilustracije. Sami so pripravili tudi razstavo, ki je predstavila vse, kar so se naučili o gozdovih.

Vsa prizadevanja dijakov so bila usmerjena v spoznavanje ekološkega in gospodarskega pomena gozdov. Učili so se tudi o rekreacijski uporabi gozdov, izmenjavali znanje in osveščenost o varstvu okolja ter odkrivali celo vire hrane na teh območjih. Poleg pouka o varstvu okolja so se dijaki udeleževali tudi vsakodnevnih dejavnosti svojih družin gostiteljic in si pri tem nabirali dragocene izkušnje iz večkulturnosti.

Prva izmenjava je potekala v Avstriji, kjer so dijaki pisali zgodbe in pravljice. Zgodbe, ki so bile napisane v obeh ciljnih jezikih, so bile objavljene v knjigi z naslovom Skrivnostni gozdovi. Dijaki so knjigo opremili tudi z ilustracijami. Izdelali so celo namizno igro, ki temelji na zemljevidu Avstrije, in zanjo oblikovali vprašanja o tej alpski državi.

Dijaki so delo z namizno igro dokončali med drugo izmenjavo na Finskem. Tokrat so uporabili zemljevid Finske in se domislili vprašanj o gozdovih te skandinavske države. Sami so določili tudi pravila igre in sprejeli vse odločitve v zvezi z oblikovanjem. Za igro so izdelali celo figurice, okrašene s simboli, povezanimi z gozdom.

Dvostransko šolsko partnerstvo: WOW! World of Wonder – Our forests

NOSILEC PROJEKTA
EHNROOSIN KOULU
FINSKA

KONTAKTNI PODATKI
Pirjo Lounakoski
Nordenskiöldintie 2
FI-04600 Mäntsälä

PARTNERSKA ŠOLA
Hauptschule Munderfing
Avstrija

SPLETNA STRAN
[http://www.hsmunderfing.at/
projekte.htm](http://www.hsmunderfing.at/projekte.htm)

Comenius asistenti za tuji jezik: ga. Petra Kežman

14

Naloge asistentke Petre Kežman so vključevale učenje francoščine in poučevanje angleščine na francoski osnovni šoli in v francoskem vrtcu. Njena zmožnost, da je pripovedovala o Evropi in hkrati spodbujala otroke k učenju tujega jezika, je zelo pozitivno in močno vplivala na vse, s katerimi je prišla v neposreden ali posreden stik.

Bivanje in delo asistentke Petre Kežman je na več ravneh preseгло pričakovanja obeh ustanov gostiteljic. V osmih mesecih je s pomočjo večpredstavnostnih metod poučevanja izboljšala motiviranost učencev za učenje novega tujega jezika, hkrati pa povečala tudi njihovo zanimanje za Evropo. Njene metode so imele pozitiven vpliv tudi na življenje družin otrok zunaj šole.

Njene dejavnosti so bile vključene v ustaljen tok dogodkov na šoli, ob strokovnem vodstvu pa se je lahko zanašala tudi na lastno ustvarjalnost. Skoraj neopazno je prepletala tradicionalno metodo papir-svinčnik in uporabo svetovnega spleta, učenje s pomočjo športne vzgoje, avdiovizualne pripomočke in praktične dejavnosti. Kmalu ji je uspelo poglobiti razumevanje jezikov svojih učencev – izvedeli so, da jeziki niso le predmeti v šoli, ampak tudi načini sporazumevanja in pripomoček za spoznavanje ljudi v raznih čudovitih deželah. Z njeno pomočjo so spoznali,

da je Evropa kraj, kjer je kulturam in jezikom dovoljeno, da se razvijajo in združujejo državljane kljub njihovi raznolikosti. Petrini učenci so se kmalu začeli pogovarjati in učiti o Evropi tudi doma s starši. Sama je spoznala, da je poučevanje hkrati tudi učenje. Ta dvosmerni proces je obogatil njene učence, ki so s ponosom delili lastno znanje in izkušnje o francoski kulturi, medtem ko so se učili angleški in slovenski jezik.

V vsem času svoje asistentske prakse je Petra Kežman tesno sodelovala z regionalno organizacijo Centre Ressources Europe Eurodoc 69, ki je povezana z obema ustanovama. Sodelovala je v njenih razpravah, pomagala pri pripravi učnega gradiva o Evropi in spremljala njihove priprave na izmenjavo učencev z drugimi osnovnimi šolami v Evropski uniji. Skupaj s Centrom in drugimi sodelavci je pripravila DVD o Comenius asistentih za tuji jezik in o pomenu tega programa. Kmalu po končani asistentski praksi je bila soorganizatorica evropske konference o večjezičnosti, na kateri je predstavila tudi svoje izkušnje.

Comenius asistenti za tuji jezik: Ms Petra Kežman

NAZIV ŠOLE GOSTITELJICE

Ecole Paul Frantz
Ecole Bergier Mouton
F-69230 Saint Genis Laval

SPLETNA STRAN

<http://paul.frantz.free.fr/>

Comenius asistenti za tuji jezik: g. Tomasz Wąsik

Asistent Tomasz Wąsik je zgled pozitivnega vpliva mobilnosti na evropsko izobraževanje. Njegova asistentska praksa na šoli Sandenskolan je izboljšala njegove učne spretnosti, celotno skupnost soočila z realnostjo evropske širitve in zmanjšala razdaljo med Poljsko in skrajnim severom Švedske.

Tomasz Wąsik se je dobro pripravil na svoje poslanstvo, šola gostiteljica pa prav tako. Pri pripravi, izvedbi in oceni svojega dela asistenta se je izkazal kot zanesljiv in predan strokovnjak. Kot bodoči učitelj je izkoristil svoje delovno mesto asistenta za izpopolnjevanje svojih učnih spretnosti in uporabil različne pristope v različnih situacijah z različnimi starostnimi skupinami. Vsem svojim učencem je nudil priložnost za učenje osnov poljskega jezika in za spoznavanje Poljske, njene zgodovine, družbenogospodarskega položaja in kulture. Pripravil je večpredstavna predavanja, imenovana „klubске ure“, s katerimi je spodbujal razpravo in izboljšal sporazumevalne spretnosti učencev s ciljem narediti učenje kar najprijetnejše. Njegov osnovni namen je bil ustvariti prijetno vzdušje v razredu in hkrati svoje učence poučiti o pomenu učenja tujega jezika in spoznavanja drugih kultur.

Njegovi sodelavci in ravnatelj so se strinjali, da je Tomasz velika pridobitev za šolo in da je daleč presegel svoje prvotne naloge.

Šola Sandenskolan v Bodnu je sodelovala že v številnih evropskih projektih in pobudah. Med svojo asistentsko prakso je Tomasz dejavno sodeloval v navezovanju stikov s poljsko srednjo šolo v kraju Wawrzeńczyce na jugozahodu Poljske, kar je privedlo do dvostranskega projekta Comenius z naslovom „Dobrodošli v moji državi“. Še en pomemben rezultat njegovega bivanja je bila priprava prvega srečanja poljske skupnosti na severu Švedske. Tomasz je bil odgovoren za zbiranje in posredovanje praktičnih informacij in oblikovanje podatkovne baze za povabljenosti. Ta prireditev je pripomogla k utrjevanju vezi med obema državama in skupnostima.

Tomasz sodeluje s šolo gostiteljico tudi po zaključku svoje asistentske prakse in opravlja naloge vodiča med obiski šolskega osebja v svoji matični državi Poljski. Šola Sandenskolan je trenutno vključena v obsežne projekte sodelovanja s Poljsko in jih združuje z izmenjavami učencev.

Comenius asistenti za tuji jezik: Mr Tomasz Wąsik

NAZIV ŠOLE GOSTITELJICE

Sandenskolan
Garnisonsgatan 21
S-961 75 Boden

SPLETNA STRAN

http://qp.boden.se/QuickPlace/sanden/Main.nsf/h_Toc/48033c7961a2cb2dc125710800517236/?OpenDocument

Comenius asistenti za tuji jezik: ga. Monika Emrichová

16

Monika Emrichová je preživela šest mesecev na majhni osnovni šoli v nemški vasici. Njena osnovna naloga je bila poučevati angleščino učence na nižji stopnji, pomagati učiteljem pri pripravah na njihov dvostranski projekt Comenius v partnerstvu s šolo na Slovaškem ter sodelovati v šolskih glasbenih in drugih kulturnih projektih.

Ko je Monika prispela na šolo gostiteljico, je bila v polni pripravljenosti za nove izobraževalne in kulturne dogodivščine. Bila je pripravljena, da kar najbolje izkoristi svoje bivanje v tujini in da kar največ nudi šoli gostiteljici in svojim učencem. Veselila se je, da se bo učila nemščine od domačih govorcev in nadgradila svoje sporazumevalne spretnosti. Monika Emrichová svojih ciljev ni le dosegla, ampak tudi preseгла, tako med poukom kot zunaj šole.

Kot mlada učiteljica tujih jezikov je razvila inovativne metode, da bi bilo učenje za majhne otroke kar najbolj prijetno. Skušala je izboljšati njihove računalniške spretnosti, jih učila, kako se sporazumevati v angleškem, slovaškem, češkem in nemškem jeziku, in spodbujala

Comenius asistenti za tuji jezik: Ms Monika Emrichová

njihovo dožemanje Evrope. Monika je delovala tudi zunaj ustaljenega okvira šolskega pouka, saj je učencem in njihovim staršem pripravila tudi večerni pouk. Kot članica učiteljskega zbora je nudila pomoč, kjer je bilo to potrebno, in njena stalna navzočnost je pomagala rešiti marsikatero težavo.

Čeprav je Monika Čehinja, je postala strokovna svetovalka za slovaške praznične običaje. Izkazala je tudi svoje organizacijske spretnosti, ko je šoli pomagala pripraviti izlet v Banskó Bistricó na Slovaškem v okviru dvostranskega projekta Comenius, kar je bil vrhunec njenega bivanja. Pomagala je pri pripravah učencev, ki so odpotovali na Slovaško, pa tudi vseh drugih, vključenih v projekt. Učitelji in učenci so iz partnerstva odnesli kar največ izkušenj in znanja, pri tem pa jim je bila v pomoč Monikina strokovnost v poznavanju kultur in jezikov.

Monikino bivanje v Veenu je bilo velikega pomena tudi za življenje vasi. V celoti se je vživela v kulturo domačinov, se udeleževala lokalnih dogodkov in z navdušenjem sodelovala v vsakdanjem življenju vasi. Tudi vaščani so se lahko obogatili z njenimi edinstvenimi izkušnjami, ki jih ima kot Čehinja. Te izhajajo iz njenega življenja, ki ga živi kot državljanka nove države članice Evropske unije in ki temelji na spoštovanju, solidarnosti in veselju ob vzajemnem spoznavanju.

NAZIV ŠOLE GOSTITELJICE

GGs Veen
Kirchstrasse 16
D-465 19 Alpen Veen

SPLETNA STRAN

<http://www.ggsveen.de>

Comenius asistenti za tuji jezik: ga. Alessandra Perilonghi

Alessandra Perilonghi je opravljala delo asistentke na gimnaziji v Bolgariji, specializirani za humanistične vede. Poleg klasičnih predmetov je na gimnaziji „Vassil Levski“ potekal tudi pouk italijanščine. Tako je imela Alessandra priložnost poučevati svoj materni jezik, hkrati pa se učiti povsem novega jezika.

Alessandrina osnovna naloga je bila poučevanje italijanskega jezika in kulture. Strokovno znanje učiteljev italijanščine na šoli gostiteljici ji je bilo pri tem v veliko pomoč in kot njihova asistentka se je od njih veliko naučila. Hkrati je dijake izobraževala o italijanski geografiji in konkretnih vidikih življenja v Italiji. To je vzpodbudilo plodovit dialog o Evropi.

Kot asistentka je sodelovala predvsem z dijaki, ki so imeli za glavni predmet glasbo. Bolgarskim učiteljem je pomagala pri slovničnih vajah, urah informacijsko-komunikacijske tehnologije, bralnih dejavnosti in sporazumevalnih igrah. Da bi dijake nagovorila na njihovi ravni, jim je večkrat predvajala pesmi mladih italijanskih pevcev, ki so jih dijaki radi prepevali in se jih učili.

Poleg tega je pripravila tudi posebne ure o zgodovini Evropske unije (EU) in z bolgarskimi dijaki vzpostavila konstruktiven dialog. Čeprav so bili državljani EU tako dijaki kot Alessandra, je bila ona edina, ki se je že rodila kot državljanka EU. Vsak teden je imela tudi ure pouka italijanščine za učitelje in starše. Ne nazadnje je skušala z udeležbo pri urah drugih predmetov spodbuditi dijake k učenju in govorjenju tujih jezikov, s čimer lahko povečajo svoje poznavanje drugih držav. Udeleževala se je predvsem ur drugih tujih jezikov, kakor tudi glasbenega pouka in pouka umetnosti, angleščino in francoščino pa je celo poučevala v sodelovanju z učitelji teh jezikov na šoli.

Alessandra je navdušila prijaznost Bolgarov, še posebej njene mentorice, ki je zanjo uredila precej praktičnih zadev. Mesto asistentke ji je prineslo številne dragocene izkušnje. Naučila se je skrbno prisluhniti in biti potrpežljiva tako sama s seboj kot z drugimi, kar je še posebej zaželeno lastnost pri spoprijemanju z življenjem v drugem kulturnem okolju. Poseben izziv je bilo zanjo tudi učenje slovanskega jezika. Izkušnje in znanje, pridobljeni z izmenjavo bodo neprecenljivi za vsakega učitelja tujih jezikov – ali, bolje rečeno, za vsakega državljana večkulturne in večjezične Evrope.

17

Comenius asistenti za tuji jezik: Ms Alessandra Perilonghi

NAZIV ŠOLE GOSTITELJICE

Liceo „Vassil Levski“
12, Tzar Ivan Alexandur str
BG-8600 Yambol

DidacTIClang

18

Cilj projekta DidacTIClang je bil pospeševati uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij pri učenju jezikov, hkrati pa spodbujati učitelje k čim boljšemu izkoristku spletnih vsebin v izobraževalne namene v lastnih okoljih. Program spopolnjevanja nudi sistematično metodologijo za spletno učenje in poučevanje.

Kombinacija spopolnjevanja v živo in prek spleta je osnovana na štirih tematskih stebrih. Ti obravnavajo vprašanja, povezana z uporabo in vrednotenjem nedidaktičnih virov na svetovnem spletu ter z uporabo skupnih orodij in interaktivnih učnih sklopov za učenje tujih jezikov v spletnem okolju, kjer lahko učitelji, ki se želijo samostojno strokovno spopolnjevati, najdejo zelo koristne vsebine.

Že ob začetkih svetovnega spleta so se učitelji tujih jezikov – predvsem angleščine – soočili s paradoksom in izzivom. Kar naenkrat so dobili dostop do zakladnice virov, ki bi jih lahko uporabili pri pouku, med katerimi je bilo nešteto dragocenih in koristnih dokumentov in novic. Večpredstavnostne vsebine te vrste so zlahka vključili v

pouk. Kljub količini pa sta se kmalu pojavili vprašanja, in sicer kako te dokumente spremeniti v didaktične in kdaj zaupati njihovi vsebini. Prva dva sklopa spopolnjevanja DidacTIClang se ukvarjata prav s to problematiko: učitelje opremita s sredstvi in načini, z uporabo katerih bo svetovni splet postal prijazen do izobraževalcev.

Še en izziv, ki se je pojavil hkrati z razvojem svetovnega spleta, je eksponentna rast sporazumevalnih orodij. Nekoč so učitelji pripravljali projekte izmenjave na podlagi klasičnega dopisovanja, zdaj pa se lahko vsak učenec sporazumeva s katerim koli učencem v kateri koli državi – in to ne glede na jezik. Zastavlja se vprašanje, kako lahko bolje usposobimo učitelje za uporabo teh sporazumevalnih in interaktivnih orodij pri poučevanju tujih jezikov. Projekt DidacTIClang to vprašanje postavlja v drugem delu spopolnjevanja.

Na splošno skuša to spopolnjevanje s priložnostmi za dejansko in virtualno mobilnost izboljšati osnovne spretnosti učiteljev, kot so sporazumevanje, znanje jezikov in poznavanje digitalne tehnike. Samostojno raziskovanje svetovnega spleta pa sodelujoče paradoksalno nauči tudi, „kako se naučiti učiti poučevati“.

Stalno strokovno spopolnjevanje: DidacTIClang

NOSILEC PROJEKTA
UNIVERSITÄT SALZBURG
AVSTRIJA

KONTAKTNI PODATKI
Christian Ollivier
Universität Salzburg
Kapitelgasse 4-6
A-5020 Salzburg

PARTNERSTVA
7 partnerjev iz AT, FR, GR, PL, SE

SPLETNA STRAN
<http://www.didacticlang.eu>

Skupinska dinamika in socialne spretnosti v razredu

Program stalnega strokovnega spopolnjevanja „Skupinska dinamika in socialne veščine v razredu“ je nastal kot posledica vse večje zaskrbljenosti zaradi nezadovoljstva učiteljev. Projekt temelji na metodologiji, usmerjeni v dejanja, ki je v pomoč izobraževalcem pri spopolnjevanju svojih socialnih veščin s pomočjo izkušenj v evropskem kontekstu.

Hkrati z naraščanjem nasilja, depresij in vedenjskih motenj med otroki in mladostniki podobno narašča tudi depresivnost in sindrom izgorelosti med učitelji. Nov program spopolnjevanja skuša odpraviti te težave tako, da izobraževalce nauči osnov skupinske dinamike in socialnih spretnosti, hkrati pa jim posreduje orodja za spremljanje skupinskih procesov med svojimi učenci in vplivanje nanje. A spopolnjevanje ni usmerjeno le v teoretiziranje – poudarja tudi načine, kako nove veščine najbolje uporabiti v razredu. Program spopolnjevanja „Skupinska dinamika in socialne spretnosti v razredu“ bo učiteljem v pomoč pri izboljšanju vzdušja med njihovimi učenci in v šoli nasploh.

Program vključuje široko paleto akcijskih metod poučevanja, ki od udeležencev zahtevajo, da se odzovejo z dejanji ali z dejanji in besedami hkrati. Načelno so morali udeleženci med govorom izvesti še neko telesno dejavnost, saj to pogosto olajša ustno izražanje. Sodelovali so v skupinskih analizah, igranju vlog, sociodrami, sodelovalnem učenju in kreativnem umetnostnem izražanju.

Osnovne prvine, ki jih poučujejo v okviru seminarja, so osnovna skupinska dinamika, opazovanje skupine v razredu, pridobivanje novih socialnih spretnosti in učenje tega, kako pri sebi kot vodji skupine prepoznati prednosti in pomanjkljivosti. Danes, ko je poudarek izobraževalnih sistemov večinoma na računalniškem znanju in učenju na daljavo, se prepogosto pozablja, da je ena od učiteljevih ključnih vlog ta, da nastopa kot vodja skupine. To odgovornost pogosto ovira pomanjkanje učiteljeve samozavesti, iniciativnosti in usposobljenosti.

Ta program se uspešno loteva ključnih predmetno-neodvisnih kompetenc, postavi udeležence v položaj „živi tako kot učiš“, hkrati pa jim zagotovi čvrsto osnovo za izvedbo lastnih projektov. Ne nazadnje program okrepi eno od ključnih spretnosti, ki bi jo učitelji morali izkoristiti – delo z drugimi. Izjemna dolgoživost in priljubljenost programa sta dobra pokazatelja njegove vrednosti.

19

Stalno strokovno spopolnjevanje: Group Dynamics and Social Skills in the Classroom

NOSILEC PROJEKTA
TERVEYDEN EDISTÄMISEN
KESKUS (FINSKI CENTER ZA
PROMOCIJO ZDRAVJA)
FINSKA

KONTAKTNI PODATKI
Ulla Salomäki
Huopalahdentie 8 A 4
FI-00330 Helsinki
Tel.: +358 50 382 79 97

E-naslov:
ulla.salomaki@kolumbus.fi

PARTNERSTVO
3 partnerjev iz FI,
DE, SE

SPLETNA STRAN
<http://www.europeanbridges.com>

CIRCE – Spopolnjevanje za pouk klasičnih predmetov in IKT v Evropi

20

Projekt CIRCE – Spopolnjevanje za pouk klasičnih predmetov in IKT v Evropi („Classics and ICT Resource Course for Europe“) preučuje, kako so lahko informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) v pomoč učiteljem pri pouku klasičnih predmetov, kot so klasični jeziki in stare civilizacije. Spopolnjevanje ponuja inovativne pristope na področjih, ki tradicionalno veljajo za klasična.

Klasični predmeti imajo posebno mesto v evropskih izobraževalnih programih, saj naša skupna dediščina temelji na skupnih jezikovnih in kulturnih koreninah. Žal pa je njihova prihodnost v marsikateri državi negotova, saj s tradicionalnimi metodami poučevanja odgovornim ne uspe ohraniti privlačnosti teh predmetov za mlade. Nujno potrebno je, da šole nudijo napredne didaktične koncepte tistim, ki jih ti predmeti zanimajo. Običajne metode poučevanja klasičnih predmetov je treba posodobiti in jih prilagoditi mladim Evropejcem, da se bodo še naprej želeli učiti o svojih koreninah. Poslanstvo ekipe

projekta CIRCE je zagotoviti, da začnejo evropski učitelji klasičnih predmetov uporabljati drugačne metode za pouk latinščine, stare grščine ter antične kulture in civilizacije, in sicer takšne, ki temeljijo na informacijsko-komunikacijskih sistemih. Ključna pri posodabljanju izobraževalnih sistemov, da bi jih približali mladim, je sodobna računalniška tehnologija, saj je le-ta mladim najbližja.

Projekt CIRCE vzdržuje spletno stran, na kateri je dostopna pestra paleta učnih načrtov in drugih uporabnih gradiv za izpolnitev svojega poslanstva. Izdaja tudi priročnik, ki vsebuje teoretične in praktične nasvete ter študije primerov s tega področja. CIRCE ponuja tudi petdnevno spopolnjevanje za učitelje klasičnih predmetov iz vse Evrope, ki vsako leto poteka v drugi državi. Končni cilj spopolnjevanja je omogočiti učiteljem teh predmetov, da postanejo ustvarjalci lastnih vsebin in kritični uporabniki obstoječega gradiva.

Spopolnjevanje krepi učiteljevo spremenljivo vlogo mentorja, ki vodi učence na njihovih osebnih poteh do znanja. Neposredno prispeva k izpolnjevanju enega od ciljev programa Vseživljenjsko učenje, in sicer podpira „razvoj inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT“. A če odmislimo računalništvo, je CIRCE v celoti zasidran v naši evropski dediščini, vključujoč njeno globino in raznolikost.

Stalno strokovno spopolnjevanje: CIRCE – A Classics and ICT Resource Course for Europe

NOSILEC PROJEKTA

VEERLE DE TROYER
ONDERWIJS VAN DE VLAAMSE
GEMEENSCHAP
BELGIJA

Sector Internationalisering
Emile Jacqmmainlaan 20
B-1000 Brussel

PARTNERSTVO

8 partnerjev iz BE, UK, DK, GR,
IT in FR

KONTAKTNI PODATKI

Veerle De Troyer
Onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap
Afdeling Onderwijsorganisatie
en Personeel

SPLETNA STRAN

<http://www.circe.be>

Hands-on-Science/Robotika v šolah

Spopolnjevanje o robotiki v okviru projekta „Hands on Science“ je neposredno povezano s Comenius mrežo za znanstveno izobraževanje. Visoko usposobljeni izobraževalci nudijo učiteljem osnovnih, srednjih in poklicnih šol učne in tehnične pripomočke, ki jih potrebujejo za uspešno poučevanje robotike.

Raziskave v izobraževanju so pokazale številne koristi praktičnih znanstvenih programov. Raziskave Piageta – in kasnejše Papertove raziskave konstruktivizma – jasno sporočajo, da mora biti učno okolje polno fizičnih izkušenj. Vključenost je ključ do intelektualnega razvoja in za osnovnošolca to pomeni neposreden fizični stik s predmeti. To spopolnjevanje je bilo izvedeno že večkrat in prednosti praktičnih poskusov se vsakič potrdijo. V pomoč so pri povečanju učinkovitosti znanstvenega in tehničnega pouka, hkrati pa izboljšujejo osnovne spretnosti, kot so samostojnost, odgovornost, kritično razmišljanje, organiziranost, zavezanost, motiviranost, samozavest in socialni stiki.

Dokumentacija o spopolnjevanju je zelo izpopolnjena, zato se lahko udeleženci hitro vključijo v razprave o praktičnem eksperimentiranju ter konstruktivističnih pristopih k poučevanju in učenju. Osnovnošolski in srednješolski učitelji sta dve različni ciljni skupini in metode so temu prilagojene. Vrhunec spopolnjevanja predstavlja festival robotike, na katerem lahko učenci predstavijo svoje robote, ki se pomerijo v vrsti izzivov.

To spopolnjevanje vnaša v znanstveno izobraževanje tri dodatne razsežnosti. Združuje skupine učiteljev iz različnih evropskih držav, da bi eksperimentirali s strokovnjaki, ki govorijo enak znanstveni jezik, četudi je njihov materni jezik drugačen. V učni postopek vnese tudi prvino zabave, saj se vse prevečkrat pozabi, da znanost utegne biti in pravzaprav je zabavna. Robotika naredi učenje privlačno, saj privede do konkretnih, otipljivih rezultatov, tem rezultatom pa nato doda še gibanje. In ne nazadnje, praktična, eksperimentalna robotika je eden najboljših načinov za okrepitev vezi med šolo in delom, saj se z njo razvijajo pomembne spretnosti, ki jih učenci potrebujejo za to, da bodo nekoč uspešni v poklicu. Praktično spopolnjevanje uspešno združi osnovne in predmetno-specifične spretnosti v zelo privlačen in spodbudnevalen okvir.

21

Stalno strokovno spopolnjevanje: Hands-on-Science/School Robotics

NOSILEC PROJEKTA
UNIVERSIDADE DO MINHO
DEPARTAMENTO DE FÍSICA
PORTUGALSKA

KONTAKTNI PODATKI
Manuel Filipe Costa
Tel.: +351 253 60 43 34
Faks: +351 253 32 41 02
E-naslov:
mfcosta@fisica.uminho.pt

PARTNERSTVO
10 partnerjev iz BE, CY, DE, ES,
GR, MT, PT, RO, SI in UK

SPLETNA STRAN
[http://hsci.no.sapo.pt/
robocourse3.html](http://hsci.no.sapo.pt/robocourse3.html)

CHAIN – Kulturna dediščina in IKT

22

Mreža dejavnosti in inštitutov za kulturno dediščino CHAIN (Cultural Heritage Activities and Institutes Network) združuje številne pobude s področja izobraževanja o evropski dediščini. Proizvod mreže je virtualna knjiga o evropski kulturni dediščini, ki so jo pripravili študenti in učitelji v okviru programov stalnega strokovnega spopolnjevanja in evropskih projektov o kulturni dediščini, vključenih v mrežo CHAIN.

Med spopolnjevanjem v okviru projekta CHAIN so sodelujoči učitelji uporabili digitalni okvir mreže CHAIN in skupaj oblikovali gradiva na dano temo iz evropske kulturne dediščine. Seminarji v letu 2008 se ukvarjajo z naslednjimi vsebinami: „Blizu morja, Lizbona“, „Spomin dežne kaplje – pitna voda kot (prihodnja) dediščina“, „Po sledih Evrope: iz Soluna v Carigrad“ in „Cassandra, dramski pristop“. Tematski obseg seminarjev CHAIN pritegne učitelje vseh predmetov in stopenj, ki jih evropska kulturna čudesa še posebej zanimajo.

Priprave in učni programi spopolnjevanj vključujejo učenje in razvoj digitalnih spretnosti, ki so potrebne za oblikovanje vsebin in njihovo posredovanje izobraževalni

skupnosti. Izdelki vseh seminarjev so združeni v spletno enciklopedijo o kulturnih pridobitvah evropskih mest, regij in držav. CHAIN prepleta informacijsko-komunikacijske tehnologije in delavnice, da bi bilo za evropsko zgodovino, geografijo in umetnost čim bolj poskrbljeno. Seminarji ponujajo tudi didaktični model za izobraževanje o dediščini, ki ga učitelji lahko uporabijo za pripravo in izvedbo lastnih partnerstev.

Eno od spopolnjevanj v okviru projekta CHAIN govori o tem, kako se kulturne dediščine nikoli ne da opredeliti ločeno saj je vselej rezultat medsebojnih stikov med različnimi okolji. To rdečo nit raziskuje tudi več potujočih seminarjev, kot je „Po sledih Evrope“, ki obravnava Evropo in Srednji Vzhod. Udeležencem posreduje gradiva in orodja za osveščanje učencev o medkulturnih in medverskih vprašanjih ter o različnih posledicah množičnega izseljevanja.

CHAIN je zgled za to, kako evropski projekti mobilnosti podpirajo mobilnost samo (v širšem smislu), hkrati pa to mobilnost vtkejo v znanje in dediščino.

Stalno strokovno spopolnjevanje: CHAIN – Cultural Heritage and ICT

NOSILEC PROJEKTA
EDUCATIEF CENTRUM
NOORD EN OOST
NIZOZEMSKA

KONTAKTNI PODATKI

Fokko Dijkstra
Laan Corpus den Hoorn 300
9700 AV Groningen
Nizozemska

Tel.: +31 50 525 02 58
+31 6 29 37 53 51
+31 50 312 00 22
Faks: +31 50 312 82 52
E-naslov:
fokko.dijkstra@chain.to

SPLETNA STRAN

<http://www.chain.to/seminars>

MUSE – Izobraževanje v kombiniranih oddelkih

V okviru projekta MUSE – Izobraževanje v kombiniranih oddelkih je bil zasnovan in izdelan program stalnega strokovnega spopolnjevanja, ki zadovoljuje posebne izobraževalne potrebe učiteljev v kombiniranih oddelkih. Namen je bil zagotoviti spletno in osebno podporo izobraževalcem v kombiniranih oddelkih za izboljšanje njihove učne uspešnosti v zahtevnejšem šolskem okolju.

Kombinirani oddelek predstavlja paradoks. Da bi se učenci lahko učinkovito učili v takem okolju, morajo biti učitelji dobro usposobljeni ter imeti močnjo zaledje in pozitiven odnos. Toda v kombiniranih oddelkih uči veliko učiteljev, ki bodisi sploh niso usposobljeni ali pa so usposobljeni le za učenje v enopredmetnih oddelkih. Na voljo imajo le malo virov za poučevanje ali usposabljanje – če sploh kaj – in na kombinirane oddelke gledajo kot na manj pomembne v primerjavi z bolj opremljenimi enopredmetnimi oddelki v velikih mestnih šolah. Odgovorni v projektu MUSE so se odločili, da bodo skušali izboljšati računalniško usposobljenost prav teh učiteljev.

Sodelujoči v projektu MUSE se zavedajo, da lahko informacijsko-komunikacijske tehnologije povzročijo izrazite spremembe v izobraževanju in družbi nasploh, poudarjajo

pa, da so še posebej pomembne za odmaknjena območja. Zato upajo, da bodo sporazumevalna orodja izboljšala življenja učiteljev, ki delajo na oddaljenih lokacijah, in s tem oblikovala okvir za to, da bodo njihovi učenci lahko osvojili osnovne sporazumevalne spretnosti in razvili samostojno učenje.

Projekt MUSE je del Mreže za izobraževanje v kombiniranih oddelkih, ki razvija posebne sheme spopolnjevanja za oblikovanje medpredmetnih projektov v okolju kombiniranih oddelkov in posebne izobraževalne programe za osnovnošolske učitelje v kombiniranih oddelkih, ki vključujejo uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter metode učenja in poučevanja na daljavo. Uporaba teh naprednih orodij omogoča izobraževalcem, da sodelujejo v programu stalnega strokovnega spopolnjevanja in da lahko svoje novopridobljeno znanje takoj uporabijo v učilnici. Udeleženci lahko vplivajo na načrtovanje izvajanja teh vsebin v šoli in obratno, saj rezultati v razredu vplivajo na razvoj spopolnjevanja. Nenehne povratne informacije zagotavljajo kakovost vsebin v času poteka spopolnjevanja. Vsi napotki in gradiva so prek spletne strani MUSE na voljo vsem evropskim učiteljem, ki želijo izboljšati svoja znanja in spretnosti s področja kombiniranih oddelkov z različnimi starostnimi skupinami učencev.

23

Stalno strokovno spopolnjevanje: MUSE – Multigrade school education

NOSILEC PROJEKTA
UNIVERSITY OF THE AEGEAN
GRČIJA

KONTAKTNI PODATKI
Prof. Costas Tosolakidis
University Hill
GR-81100 Mytilene

Tel.: +30 22 51 03 60 00
+30 22 41 09 92 40
Faks: +30 22 51 03 60 09
E-naslov: tsolak@aegean.gr

PARTNERSTVO
6 partnerjev iz UK, GR, FI in ES

SPLETNA STRAN
[http://www.ea.gr/ep/muse/
data/training.htm](http://www.ea.gr/ep/muse/data/training.htm)

MODE – Mobilnost in evropska dimenzija

24

V zadnjih letih se je natisoč učiteljev in mentorjev udeležilo različnih individualnih mobilnosti v okviru evropskih programov kot je Comenius. Nacionalne agencije in druge institucije so si v tem času izjemno prizadevale za to, da bi izpopolnile izbirni postopek in kakovost ponujenih dejavnosti. Hkrati so opravili različne raziskave in ankete s področij motivacije, vsebin, razširjanja in vrednotenja samih dejavnosti.

Toda o dejanskih učinkih tovrstne mobilnosti je le malo dokazov. V okviru projekta MODE so skušali to pomanjkanje zapolniti z raziskavo, usmerjeno v značilnosti učinkov na osebni in poklicni razvoj ter na delovno mesto in skupnost.

Šest nacionalnih agencij, vključenih v projekt, je določilo merila za prepoznavanje kakovostnih dejavnosti in oblikovalo vprašalnik, ki preučuje učinek teh dejavnosti. Na tej osnovi so v vsaki sodelujoči državi določili primere dobre prakse.

V okviru projekta MODE so nastala gradiva:

- spletna stran z vsemi gradivi in poročili www.modeproject.net;
- sklepno poročilo, ki vključuje primerjalno analizo, zaključke, 21 primerov dobre prakse, statistične podatke in spletno orodje za vrednotenje (MAT);
- pasice za potujočo razstavo;
- brošura z vsemi osnovnimi informacijami o projektu;
- „vstopni kupon“ z uporabnimi nasveti o tem, kako doseči, da ima individualna mobilnost čim večji učinek;
- zapisnik konference iz novembra 2006.

Tako kot izsledki raziskave so tudi rezultati projekta MODE koristno orodje za nacionalne agencije ter za evropske in nacionalne nosilce odločanja na področju izobraževanja, še posebej pa za bodoče udeležence individualnih mobilnosti, kakršno je stalno strokovno spopolnjevanje v okviru programa Comenius. Da bi zagotovili visoko kakovost individualnih mobilnosti, je potrebno tesno sodelovanje vseh akterjev: Evropske komisije, ki postavlja pravila o sofinanciranju, nacionalnih agencij, ki vodijo akcije, izobraževalnih oblasti, ki olajšajo bivanje udeležencev, organizatorjev usposabljanj in samih udeležencev. Iz rezultatov projekta izhaja nekaj pobud za to, kako bi lahko vsi, ki so vključeni v individualno mobilnost, izboljšali njeno uspešnost. Ti predlogi izhajajo iz raziskave in iz razprav s strokovnjaki, izvrševalci in najuspešnejšimi udeleženci usposabljanj.

MODE – Mobility and European Dimension

NOSILEC PROJEKTA

AGENCIA NACIONAL OAPEE
ŠPANIJA

KONTAKTNI PODATKI

Paseo del Prado, 28-1^a planta
E-28014 Madrid
Tel.: +34 9 15 06 56 85
Faks: +34 9 15 06 56 89
E-naslov: oapee@oapee.es

PARTNERJI

Nacionalne agencije v DE, LV,
RO, SI in na DK

SPLETNA STRAN

<http://www.mode-project.net>

EMAN – Evropska mreža za mobilnost diplomantov

Vsako leto na tisoče strokovnjakov s področja izobraževanja, učiteljev, mentorjev in drugih spoznava svoje kolege v okviru dejavnosti mobilnosti, kakršne ponujajo programi stalnega strokovnega spopolnjevanja Comenius. Kako naj ostanejo v stikih in ustvarjajo mreže za stalne razprave in prihodnja partnerstva? Kako lahko okrepimo učinek različnih ukrepov mobilnosti?

S takimi vprašanji se ukvarja projekt EMAN – Evropska mreža za mobilnost diplomantov v partnerstvu nacionalnih agencij Madžarske, Italije, Norveške in Švedske (ki je tudi nosilec projekta). Med celotnem potekom projekta EMAN so skušali okrepiti učinek ukrepov individualne mobilnosti s pomočjo orodja, ki lahko pomaga vzdrževati in podpirati mreže, ki se oblikujejo v teku stalnih strokovnih spopolnjevanj ali študijskih obiskov. Pri tej nalogi imajo pomembno vlogo udeleženci, organizatorji spopolnjevanj in nacionalne agencije.

Jeseni 2006 so štiri agencije oblikovale referenčne skupine, ki so bile sestavljene iz udeležencev in organizatorjev stalnih strokovnih spopolnjevanj. Na nacionalnih delavnicah so prisluhnili njihovim izkušnjam in zamislim ter razpravljali o njih. Rezultat je bil sklop priporočil za podporo mreženja, ki so upoštevala vse faze obiska ali spopolnjevanja: „pred odhodom“, „med bivanjem“ in „po vrnitvi“.

Projekt EMAN je prispeval k oblikovanju orodij mobilnosti – zelo praktičnega sklopa navodil in drugih orodij, ki so enostavno dostopna prek svetovnega spleta. V okviru projekta so s skupnimi močmi pregledali prošnje, upravljanje in organizacijo mobilnosti. To je privedlo do prestrukturiranja obstoječega gradiva, smernic in praks. Ne da bi hoteli „odkrivati Ameriko“, so omogočili preprost dostop do vseh jasno katalogiziranih orodij in razpoložljivih virov. Zgoščanka EMAN-a in spletni priročnik (<http://eman.programkontoret.se>) vsebujeta poleg kratkih navodil tudi povezave do spletnih orodij za sodelovanje in primerov dobre prakse.

25

EMAN – European Mobility Alumni Network

NOSILEC PROJEKTA
MEDNARODNI PROGRAMSKI
SVET ZA IZOBRAŽEVANJE IN
USPOSABLJANJE
ŠVEDSKA

KONTAKTNI PODATKI
Kungsbrolan 3A
Box 22007
S-104 22 Stockholm
Tel.: +46 84 53 72 00

PARTNERJI
Nacionalne agencije v HU,
IT in NO

SPLETNA STRAN
[http://www.
programkontoret.se](http://www.programkontoret.se)

Nova dogodivščina – Comenius individualna mobilnost dijakov

26

Nekajmesečno ali celoletno obiskovanje druge šole v Evropi je izkušnja, ki lahko spremeni življenje. Vsako leto jo doživi nekaj tisoč dijakov višjih letnikov srednjih šol v Evropi, podpirajo pa jih tudi starši, ki morajo običajno kriti vse stroške njihovega bivanja v tujini. Do zdaj ta možnost ni bila vključena v program Comenius. Toda časi se spreminjajo.

Program Vseživljenjsko učenje bo kmalu začel podpirati tudi individualno mobilnost dijakov. Prvi poskusni tovrstni ukrep so izvedli v šolskem letu 2007/2008. Comenius šole v desetih evropskih državah so pozvali, naj pošljejo svoje dijake na gostovanje na partnerske šole. Šole so morale same urediti vse potrebno – izbrati dijake, poiskati družine gostiteljice ter urediti prevoz in nadzor dijakov.

Comenius partnerske šole v tujini je tako obiskalo 288 dijakov višjih letnikov srednjih šol. Večina jih je v tujini bivala tri mesece, nekaj pa jih je ostalo tudi enkrat dlje. Izkusili so vsakdanje življenje v državi gostiteljici, se udeleževali vseh vrst dejavnosti na svoji novi šoli, se učili novega jezika in se vrnili domov z vrsto novih vtisov, izkušenj in znanj.

Benjamin (18 let, Avstrija): „Šolo in družino gostiteljico sem poznal že iz prejšnjega Comenius šolskega partnerstva. Vendar je bila tokratna izkušnja drugačna, saj sem bil sam in sem se moral bolj potruditi, da sem se vključil v razred. Na koncu mi je bilo tako všeč, da mi je bilo žal, ker ne morem ostati vse šolsko leto!“
(Benjamin je preživel šest mesecev na šoli v Franciji.)

Wenke (15 let, Nemčija): „Moji prijatelji v Nemčiji so mi rekli, da bi se bali oditi v tujino za tako dolgo, saj bi pogrešali prijatelje in družino. Zame pa je bila to krasna izkušnja, spoznal sem veliko novih prijateljev in bivanje pri dveh čudovitih družinah mi je bilo zelo všeč.“

(Wenke je preživel šest mesecev na šoli v Franciji.)

Komisija in nacionalne agencije se trenutno pripravljajo, da bodo ta novi ukrep uvedle v vseh državah, ki sodelujejo v programu Vseživljenjsko učenje. V prihodnje se bodo šole, ki že sodelujejo v akciji Comenius šolska partnerstva lahko potegovala za sofinanciranje bivanja nekaterih svojih dijakov na partnerskih šolah v tujini. Njihovo bivanje v tujini bo lahko trajalo največ eno šolsko leto.

Program Comenius 2007–2013: cilji in ukrepi

Cilja programa Comenius sta:

- širjenje znanja in razumevanja raznolikosti evropskih kultur in jezikov ter njenega pomena med mladimi in izobraževalnim osebjem;
- pomoč mladim pri pridobivanju temeljnih življenjskih spretnosti in sposobnosti, ki so potrebne za njihov osebni razvoj, za prihodnje zaposlovanje in za aktivno evropsko državljanstvo.

Podrobneje naj bi dejavnosti pripomogle k:

- izboljšanju kakovosti in povečanje obsega mobilnosti učencev in izobraževalnega osebja v različnih državah članicah;
- (b) izboljšanju kakovosti in povečanje obsega partnerstev med šolami v različnih državah članicah, tako da bi bilo med trajanjem programa v skupne izobraževalne dejavnosti vključenih vsaj 3 milijone učencev;

- spodbujanju učenja živih tujih jezikov;
- podpiranju razvoja inovativnih vsebin, storitev, pedagogike in prakse za vseživljenjsko učenje, ki temeljijo na IKT;
- povečanju kakovosti in evropske razsežnosti usposabljanja učiteljev;
- podpori izboljšanju pedagoških pristopov in šolske uprave.

Program Comenius podpira naslednje aktivnosti

Individualno mobilnost, ki lahko vključuje: izmenjavo učencev, dijakov in osebja, udeležbo na spopolnjevanjih za učitelje in drugo učno osebje, pripravljalne obiske za šolska partnerstva in asistentsko prakso za bodoče učitelje v drugi evropski državi.

Praksa Comenius asistenta ima dva osnovna cilja: asistentom – bodočim učiteljem – nudi priložnost, da izboljšajo svoje poznavanje drugih evropskih jezikov, držav in izobraževalnih sistemov ter učne spretnosti. Pomaga tudi izboljšati znanje jezikov učencev na šoli gostiteljici in povečati tako njihovo motiviranost za učenje jezikov kot njihovo zanimanje za državo in kulturo asistenta.

Sofinanciranje programov stalnega strokovnega spopolnjevanja omogoči učiteljem in drugim zaposlenim na področju šolskega izobraževanja, da se udeležijo dejavnosti iz programov stalnega strokovnega spopolnjevanja, ki trajajo od enega do šestih tednov v državi, v kateri sicer niso dejavni. Spopolnjevanje lahko poteka v obliki tečaja, konference, seminarja

ali strokovne prakse v podjetništvu, industriji ali organizaciji v javnem sektorju ali nevladni organizaciji, kjer koli se oceni, da bo to pripomoglo k zadovoljevanju individualnih potreb po spopolnjevanju in ciljev programa Comenius.

Šolska partnerstva med šolami iz različnih evropskih držav se vzpostavljajo s ciljem razvijanja skupnih izobraževalnih projektov za učence ali dijake in njihove učitelje. Učencem in učiteljem so v pomoč pri razvijanju in izpopolnjevanju spretnosti ne le z obravnavanega področja, ampak tudi v smislu timskega dela, socialnih odnosov, načrtovanja in izvajanja projektnih dejavnosti ter uporabe informacijsko-komunikacijskih tehnologij (IKT). Sodelovanje v šolskem partnerstvu šol iz različnih držav je tudi priložnost za učence in učitelje, da izboljšajo znanje tujih jezikov in povečajo svojo motiviranost za učenje le-teh.

Projekti eTwinning izkoriščajo priložnosti, ki jih nudijo svetovni splet in digitalni mediji, za spodbujanje evrop-

skega šolskega sodelovanja, sodelovalnega učenja in projektne pedagogike. Program eTwinning ne financira posameznih projektov, ampak jim nudi dostop do spletnih orodij in pedagoško podporo.

Večstranski projekti so usmerjeni v razvoj, pospeševanje in razširjanje primerov dobre prakse s področja izobraževanja, v razvoj in izmenjavo izkušenj o sistemih, ki nudijo informacije ali svetovanje, posebej prilagojeno učencem, učiteljem in drugemu učnemu osebju, ki je vključeno v program Comenius, ter v razvoj, pospeševanje in razširjanje novih programov ali vsebin za spopolnjevanje učiteljev.

Večstranske mreže so usmerjene v razvoj izobraževanja v stroki ali na predmetnem področju, na katerem delujejo, v lastno korist ali v korist širšega izobraževanja, pri tem pa pridobivajo in širijo primere dobre prakse in inovacij, nudijo vsebinsko podporo projektom in partnerstvom, ki jih ustanovijo drugi, in spodbujajo razvoj analiz potreb in njihovo praktično uporabo v šolskem izobraževanju.

Nova ukrepa programa Comenius

28 |

Comenius Regio bo podpiral sodelovanje med lokalnimi in regionalnimi oblastmi, ki so pristojne za šolsko izobraževanje. Cilj programa je obogatiti ponudbo izobraževanja za učence s podpiranjem sodelovanja med oblastmi na področju šolskega izobraževanja, šolami in drugimi izobraževalnimi ustanovami v različnih evropskih regijah.

Comenius individualna mobilnost učencev bo omogočila šolam, ki že sodelujejo v programu Comenius, da si izmenjujejo posamezne učence za obdobje od treh mesecev do enega šolskega leta. Glej tudi opis na strani 26.

Kdo lahko sodeluje?

V programu lahko sodeluje tako rekoč vsak, ki je vključen v šolsko izobraževanje, na primer:

- učenci in dijaki v šolskem izobraževanju od predšolskega do do konca srednješolskega izobraževanja;
- šole, učitelji in druge kategorije učnega osebja;
- združenja, nepridobitne organizacije, nevladne organizacije in predstavniki vseh, ki sodelujejo v šolskem izobraževanju;
- osebe in organi, odgovorni za organizacijo in podajanje izobraževanja na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;
- raziskovalni centri in organi, ki se ukvarjajo z vprašanji vseživljenjskega učenja, visokošolske ustanove in organi, ki zagotavljajo usmerjanje, svetovanje in informacijske storitve.

Kako se prijaviti

Prijavni postopek, stopnja sofinanciranja in najmanjše število zahtevanih partnerjev se razlikujejo od glede na akcije. Za podrobne informacije o prijavi vas vabimo, da si ogledate spletno stran:
<http://ec.europa.eu/llp>

Seznam nacionalnih agencij v sodelujočih državah najdete na:
http://ec.europa.eu/education/programmes/llp/national_en.html

Evropska komisija

Comenius Šolsko izobraževanje – Mobilnost ustvarja priložnosti – Evropske zgodbe o uspehu

Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti

2008 – 28 str. – 21,0 × 29,7 cm

ISBN 978-92-79-07771-5

Kako do publikacij EU?

Publikacije Urada za publikacije, namenjene prodaji,
so na voljo na strani EU Bookshop <http://bookshop.europa.eu>, kjer jih lahko
naročite pri izbrani prodajni enoti.

Seznam prodajnih enot po vsem svetu lahko zahtevate tudi
po faksu (352) 29 29-42758.

SkUP@j
OD 1957

NC-81-07-159-SL-C

Urad za publikacije
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-79-07771-5

